

Wygnani na koniec świata - Warszawa, 20 maja 2026

20.5.2026 - | Instytut Pamięci Narodowej

W 90. rocznicę pierwszej masowej deportacji Polaków do Kazachstanu oddaliśmy hołd ofiarom sowieckiego barbarzyństwa.

W 90. rocznicę pierwszej masowej deportacji Polaków do Kazachstanu pod Pomnikiem Poległym i Pomordowanym na Wschodzie zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma uczcił pamięć tysięcy ofiar sowieckiego terroru.

Już kilka lat przed wybuchem II wojny światowej Polacy zamieszkujący Związek Sowiecki poznali gorzki smak represji. 28 kwietnia 1936 r. Rada Komisarzy Ludowych przyjęła rezolucję nr 776-120 o przesiedleniu Polaków. W ramach ludobójczej polityki Sowietów tysiące polskich rodzin przesiedlono z terenów Ukraińskiej SRS aż do Kazachstanu. Ofiarą polityki przesiedleńczej padli Polacy mieszkający przy granicy sowieckiej Ukrainy z Polską.

Akcję deportacyjną przeprowadzono w dwóch etapach. Pierwszy przypadł na przełom maja i czerwca 1936 roku - przesiedlono wówczas 5567 rodzin (przeszło 27 000 osób). Drugi etap akcji zorganizowano na jesieni. We wrześniu i październiku wysiedlono 9433 rodzin, czyli blisko 43 000 ludzi.

Ofiarą deportacji padli nie tylko Polacy, ale też zamieszkujący te tereny Niemcy. Szacuje się, że spośród 70 000 tysięcy przesiedlonych wówczas ludzi blisko 76 procent stanowili nasi rodacy.

Związek Sowiecki uczynił z deportacji masowe i zinstytucjonalizowane narzędzie represji. Terror przesiedleń, niedola i śmierć wisiały nad obywatelami ZSRS ponad trzy dekady. W latach 1920-56 przeprowadzono około 130 akcji deportacyjnych, które objęły przeszło 12 milionów ludzi.

Polecamy:

- Publikacja: Gdyby przedmioty umiały mówić... Ocalone w artefaktach losy Polaków deportowanych do Kazachstanu
- Spotkanie: Wywiezieni za to, że byli Polakami

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/242605,Wygnani-na-koniec-swiata-Warszawa-20-maja-2026.html>